

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів та
топографоанатомів України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року

Герпетиформна форма клінічно проявляється наявністю множинних дрібних поверхневих дефектів епітелію, округлої чи овальної форми, які мають тенденцію до злиття та вражає всі типи слизової оболонки. Має рецидивний перебіг із короткими ремісіями.

Некротична форма афтозного стоматиту проявляється наявністю зазвичай 3-4 елементів ураження, появі яких можуть передувати вузлики, запалення дрібних слинних залоз. Розмір дефектів 1 см і більше, повзучий характер за умови рубцювання одного краю та поширення на інший. Первинно вражається слизова оболонка порожнини рота, яка представлена багатошаровим плоским незроговілим епітелієм із розповсюдженням на зроговілий. Регенерація слизової відбувається шляхом утворення рубця, і триває до місяця часу.

Отже, описані клініко-морфологічні форми хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту, в подальшому визначають алгоритм додаткових методів обстеження і відповідно забезпечать диференційований підхід до лікування.

**Ячмінь А.І., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Улановська-Циба Н.А.,
Рябушко О.Б., Кінаш О.В., Клепець О.В., Соколенко В.М.
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава**

ЗМІНИ СУБМІКРОСКОПІЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНДАЛЬНОГО ВІДДІЛУ СТІНКИ ШЛУНКУ ЩУРІВ ПІСЛЯ ДІЇ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК

Сьогодні харчові добавки синтетичного походження вважають найбільш небезпечними. Основна причина – вони ксенобіотики, з якими організм людини протягом свого еволюційного розвитку не зустрічався і, отже, в його організмі відсутні ферменти, які в змозі перетворити їх на нетоксичні метаболіти. Також небезпечними вважаються і деякі барвники.

Метою роботи було визначити основні субмікроскопічні зміни у стінці шлунку щурів після дії глютамату натрію, нітриту натрію та Понсо 4R у ранні терміни спостереження.

Робота проведена на 42 статевозрілих нелінійних щурах-самцях. Щури контрольної групи вживали питну воду і отримували перорально фізіологічний розчин. Щурам експериментальної групи, за умов вільного доступу до води вводили 0,6 мг/кг нітриту натрію, глютамат натрію в дозі 20 мг/кг, та в дозі 5 мг/кг Понсо 4R в 0,5 мл дистильованої води 1 раз на добу

перорально. Дози харчових добавок вдвічі були меншими за допустиму норму у харчових продуктах. Перед виведенням тварин з експерименту проводили оцінку адаптивної поведінки щурів за допомогою тесту відкрите поле.

Тварин виводили з експерименту через 1 та 4 тижні шляхом передозування тіопенталового наркозу. Після евтаназії тварин, фрагменти стінки фундального відділу шлунку фіксували у 2,5 % розчині глютарового альдегіду. Потім шматочки стінки шлунку ущільнювали у епон-812. Ультратонкі зрізи вивчали в електронному мікроскопі ПЕМ – 125 К при прискорюючій напрузі (50 – 75) КВт.

Утримання тварин та експерименти з ними проводилися відповідно до "Загальних етичних правил проведення експериментів на тваринах", прийнятих I Національним конгресом з біоетики та вимогами міжнародних принципів "Європейської конвенції про захист тварин, що використовуються для експериментальних та інших наукових цілей".

У складі власних залоз шлунку щурів контрольної групи виявляються головні і пристінкові екзокриноцити, слизові і шийкові мукоцити та ендокриноцити. В шийкових мукоцитах досить часто виявляються фігури мітозу, що є морфологічним підтвердженням їх камбіальної ролі для шлункового епітелію. Клітини мали округле ядро, іноді з нерівним контуром в базальній частині. При ультрамікроскопічному дослідженні виявлялись гранули середньої електронно оптичної щільності та розвинутий комплекс Гольджі. В ділянці дна фундальних залоз виявлялись переважно головні екзокриноцити. Вони мали пірамідальну форму, ядро візуалізувалось в базальній частині цитоплазми. Над ядрами визначались гранули оточені мембраною. На поверхні містились мікрворсинки. Мітохондрій було небагато і розташовувались вони рівномірно по всій цитоплазмі. У надядерній частині виявлялись лізосоми. В шийках фундальних залоз переважно знаходяться пристінкові екзокриноцити трикутної форми з широкою основою, яка прилягає до базальної мембрани, ядра розташовуються в центрі. Ультраструктурно в цитоплазмі визначається велика кількість мітохондрій та внутрішньоклітинних каналців – тубуловезикул (рис. 1б). Серед ендокриноцитів у фундальному відділі шлунку визначались ЕС, ЕСL, Р та D₁-клітини. ЕС-клітини мали округлу форму. Електроносвітлу цитоплазму. Гранули проявляли виражений поліморфізм. Ядра мали переважно бобоподібну форму. Периферичний конденсований хроматин формував широку смужку вздовж каріолеми.

У фундальному відділі шлунку на 1-4 тижні експерименту встановлено дистрофічні зміни епітеліоцитів покривно-ямкового епітелію. В цитоплазмі

окремих клітин виявлялись вакуолі різного розміру. Кількість секреторних гранул була зменшеною.

В тілах фундальних залоз на 1-4 тижень експерименту просвіти на поперечних перерізах мали неправильну форму, вміст - низьку електроннооптичну щільність. На ультрамікроскопічному рівні визначались потовщення та ущільнення апікальної плазмолеми. Секреторні гранули головних екзокриноцитів проявляли поліморфізм як за розмірами, так і за вмістом. Поряд з електроннощільними гранулами середнього розміру, виявлялись великі середньої електроннооптичної щільності.

З 1 по 4 тижні експерименту в шийкових мукоцитах визначались дистрофічні зміни, які проявлялись порушенням секретотворення і секретовиведення. В ядрах, овальної форми з нерівним контурами, що локалізованих в базальних частинах клітин, виявляється вогнищева конденсація хроматину. Секреторні гранули в апікальній цитоплазмі проявляли поліморфізм і зливались, утворюючи великі електроннопрозорі вакуолі. У середині окремих візуалізувались електроннощільні «ядра».

Дія комплексу харчових добавок на слизову оболонку фундального відділу шлунку щурів призводила до порушення секретотворення і секретовиведення, що на ультраструктурному рівні проявлялось порушеннями архітектоніки і електронної щільності секреторних гранул у головних екзокриноцитах, шийкових мукоцитах та поверхнево-ямковому епітелії. У клітинах візуалізувались дистрофічні зміни на тлі порушення мікроциркуляції.

Aidyn Salmanov

Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

HEALTHCARE-ASSOCIATED INFECTIONS AND MOLECULAR MECHANISMS OF ANTIMICROBIAL RESISTANCE OF RESPONSIBLE PATHOGENS IN UKRAINE

Background. Healthcare-associated infections (HAIs) caused by multidrug-resistant organisms (MDROs) are severe complication acquired in healthcare settings with high impact in terms of morbidity, mortality and costs.

Aim. The aim of this study was to obtain the estimates of the current prevalence and death of HAIs, contamination of environment surfaces, and characterization of β -lactamase genes among MDROs isolated in Ukrainian tertiary hospitals.

Methods. We conducted a multicentre prospective observational cohort study was based on healthcare-associated infections (HAI) surveillance data from 1 January